

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สถานพยาบาลที่ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
(กรณีการเปิดสำนักงานสาขาของโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน))

กระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือที่ สธ ๐๗๐๒.๐๖/๘๕๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า โรงพยาบาลบ้านแพ้วได้จัดตั้งเป็นองค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีที่ทำการอยู่ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมา กระทรวงสาธารณสุขมีโครงการจัดตั้งโรงพยาบาลและเครือข่ายคลินิกบริการในเขตกรุงเทพมหานคร (ธนบุรี) ที่มีระบบบริหารแบบองค์การมหาชนแห่งที่สองของรัฐขึ้น โดยจะเปิดกิจการสาขาแห่งใหม่ โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) ได้จัดซื้อที่ดินและสิ่งก่อสร้างของโรงพยาบาลเวชสวัสดิ์ซึ่งเดิมเป็นโรงพยาบาลเอกชนตั้งอยู่ เลขที่ ๘/๒๕๕ หมู่ที่ ๕ ถนนพระราม ๒ บางมด จอมทอง กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันโรงพยาบาลเวชสวัสดิ์ได้ปิดกิจการไปแล้ว

โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) ได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขยายขอบเขตการดำเนินการของโรงพยาบาลว่าการเปิด “สำนักงานสาขา” แห่งใหม่นั้น จะอยู่ในความหมายของมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า ในการดำเนินการของโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) หากมีความจำเป็นที่จะต้องขยายขอบเขตการดำเนินการเพื่อรองรับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ย่อมสามารถที่จะกระทำได้ โดยการจัดตั้งเป็น “สำนักงานสาขา” แต่การบริหารกิจการของสำนักงานสาขาท้องอยู่ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลบ้านแพ้วและผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ เพราะถือว่าเป็นการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนที่อยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาเดียวกัน

ต่อมา กระทรวงสาธารณสุขได้รับการหารือจากโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) ว่า กรณีที่โรงพยาบาลได้ขยายขอบเขตการดำเนินการโดยเปิด “สำนักงานสาขา” ในเขตกรุงเทพมหานคร นั้น จะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ ในกรณีนี้กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาแล้วเห็นว่า “สำนักงานสาขา” อยู่ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลบ้านแพ้ว และถือว่าเป็นการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนที่อยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็น

กฎหมายพิเศษที่มีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ จึงไม่น่าจะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่เนื่องจากมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ได้ระบุชัดเจนให้ยกเว้นสถานพยาบาลที่จัดตั้งเป็นองค์การมหาชนไม่ต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเพื่อให้ได้ข้อยุติจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและได้ฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) และผู้แทนโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) แล้ว เห็นว่า การประกอบกิจการสถานพยาบาล นั้น โดยปกติทั่วไปจะต้องอยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมในเรื่องเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประกอบกิจการ การดำเนินการสถานพยาบาล การปิดสถานพยาบาล หรือการเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติมิให้ใช้บังคับแก่สถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีเจตนารมณ์ที่ต้องการยกเว้นมิให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ แก่สถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ และโดยที่มาตรา ๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล ดังนั้น โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) จึงมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขตามมาตรา ๔๑^๓ ประกอบกับมาตรา ๓^๔ และมาตรา ๔^๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ และไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล

^๑ มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่สถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลอื่นซึ่งรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๒ มาตรา ๖ ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

^๓ มาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการของโรงพยาบาลให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงพยาบาล นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับโรงพยาบาล เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้โรงพยาบาลชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของโรงพยาบาลที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงพยาบาล นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับโรงพยาบาล ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของโรงพยาบาลได้

^๔ มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

^๕ มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

พ.ศ. ๒๕๕๑ และโดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในเรื่อง
เสร็จที่ ๔๙๓/๒๕๕๕^๖ ว่า การขยายขอบเขตการดำเนินการของโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การ
มหาชน) โดยการจัดตั้งเป็น “สำนักงานสาขา” ถือว่าเป็นการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนที่
อยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาเดียวกัน ฉะนั้น สำนักงานสาขาของโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การ
มหาชน) จึงเป็นสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข และไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย
เช่นเดียวกัน

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ
(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๖

---

^๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การขยายขอบเขตการดำเนินการของ
โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) โดยเปิดสำนักงานสาขา ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๑๗๖๐ ลงวันที่
๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี